

*Д-р екон. наук, професор, завідувачка
О. В. Дикань,
канд. екон. наук, доцент О. Л. Васильєв
кафедри менеджменту, публічного
управління та HR-технологій*

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

ОСОБЛИВОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

В умовах воєнного стану в країні та застосування дистанційного навчання особливу актуальність має самостійна робота студентів, яка передбачає формування вмій самостійно здобувати теоретичні знання та практичні навички, а також дає можливість організувати навчальну та наукову діяльність залежно від місця знаходження та умов перебування.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти має великий дидактичний потенціал, оскільки дозволяє їм поглибити та розширити отримані теоретичні знання; систематизувати та закріпити практичні вміння; сприяє розвитку дослідницьких умінь та формуванню здатності використовувати нормативну, правову, довідкову літературу, а також інші джерела інформації; є запорукою розвитку творчої ініціативи, самостійності, відповідальності й організованості здобувачів вищої освіти; формуванню самостійності мислення; здатності до саморозвитку та самовдосконалення.

При цьому самостійна робота здобувачів вищої освіти потребує чіткої організації, планування, системності та певного керування викладачем. Але ефективність цієї роботи насамперед залежить від бажання здобувача вищої освіти, його прагнень та інтересів. Велике значення мають його спрямованість, психологічна готовність, а також певний рівень бази знань та вмій.

Таким чином, можна зробити висновок, що самостійна робота здобувачів вищої освіти в умовах воєнного стану відіграє важливу роль у забезпеченні безперервності процесу навчання, а також є запорукою підготовки сучасних фахівців, здатних до самостійного прийняття рішень в складних умовах.

*Канд. екон. наук, доцент кафедри
менеджменту, публічного управління
та HR-технологій І. В. Волохова*

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Виклики сьогодення змушують нарощувати темпи самостійної роботи студентів у закладах вищої освіти за допомогою широкого використання

інформаційних технологій. Дистанційне навчання спонукає до розвитку самостійної пізнавальної діяльності студентів, а самоосвіта прищеплює не лише навички самостійного здобуття нових знань, а, що найголовніше, їх практичне використання.

Дистанційне навчання є формою отримання освіти (поряд з денною та заочною), яка використовує традиційні і специфічні методи, форми та засоби навчання, основою яких є комп'ютерні і телекомунікаційні технології. При цьому суттю процесу є цілеспрямована, контрольована і інтенсивна самостійна робота в будь-якому зручному для себе місці за індивідуальним розкладом, з використанням комплексу спеціальних засобів навчання і можливістю контакту з викладачем (та іншими учнями) за телефоном, за допомогою електронної або звичайної пошти, а також очно [1, с. 481].

Варто відзначити, що Український державний університет залізничного транспорту реалізовує дистанційне навчання за допомогою системи Moodle та має певні успіхи. Зокрема, за допомогою цієї системи було створено таке навчальне середовище, яке синхронізовано стало засобом навчання, тобто розроблені курси стали інструментом, за допомогою якого можна організувати повноцінний навчальний процес студентів, удосконалювати їх самостійну діяльність. Дистанційні технології навчання формують уміння і навички самостійної навчальної роботи здобувачів вищої освіти, які є основою для їх подальшого професійного зростання в системі безперервного навчання, а розміщений матеріал наповнення курсу у вигляді тестових та практичних завдань допомагає у практичній підготовці.

Завдяки новизні, нетрадиційності подання навчального матеріалу, можливості самостійного розв'язання запропонованих завдань і їх творчого переосмислення в умовах, що постійно змінюються, підсилюється мотивація студентів. Позитивним під час організації такого виду самостійної роботи студентів є індивідуальна траєкторія навчання, яку кожен учасник може будувати самостійно, максимально адаптуючи її до себе. Якщо раніше самостійна робота розглядалась як важлива складова навчального процесу, але яка все ж таки поступалася за вагомістю аудиторним заняттям, то в сучасному освітньому процесі самостійна робота студентів стала головним складником вищої освіти.

Для зростання ефективності навчальної діяльності необхідно стимулювати самомотивацію у студентів, що потребує встановлення сильної взаємодії між викладачем та студентом, що стає невід'ємним компонентом сучасної вищої освіти.

В умовах нарощування темпів дистанційної освіти головними напрямками її удосконалення стають:

- розроблення технології організації самостійної пізнавальної діяльності студентів;
- формування у студентів самомотивації, інтересу до знань, творчого підходу до виконання практичних завдань;
- комплексне освоєння та використання новітніх цифрових технологій;

- використання системи заохочень щодо активізації самостійної роботи студентів.

1. Глушаков С. В., Сурядный А. С. Персональный компьютер для учителя. Харьков: Фолио, 2003. 507 с.

2. Умрик М. А. Досвід організації самостійної роботи студентів в умовах дистанційного навчання. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 2. Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання: Зб. наук. праць. / Редрада. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. № 5(12). С. 192-194.*

Кандидати екон. наук, доценти

О. М. Лук'янова, Ю. О. Крихтіна

*кафедри менеджменту, публічного управління
та HR-технологій*

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

ВИЩА ОСВІТА В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

Усі сфери суспільного життя зазнали сильних змін в умовах воєнного стану. Торкнулися вони і сфери освіти. Всі ми вчилися та продовжуємо вчитися жити в цих нових умовах.

Багато викладачів та здобувачів освіти внаслідок загрози життю вимушено перемістилися в межах України, а дехто й виїхав за кордон. Але все це не завадило нам продовжити повноцінний освітній процес.

Нині для закладів вищої освіти в умовах воєнного стану і пандемії основною задачею є збереження цілісності студентського та науково-педагогічного колективів та надання здобувачам вищої освіти якісних знань. Зараз як ніколи відчувається особлива потреба у кваліфікованих кадрах для відновлення усіх галузей економіки, зокрема залізничної.

Всупереч складним і трагічним подіям в Україні ми закликаємо наших студентів навчатися, що надалі забезпечить майбутнє нашої держави. Так в нашому університеті були створені особливі умови для тих здобувачів, які перебувають у лавах ЗСУ, підрозділах територіальної оборони, займаються волонтерською діяльністю. Також наш університет приєднався до проєкту «Ukraine Digital», який має на меті допомогти нашим студентам отримати якісні знання в дистанційному форматі від професорів провідних університетів Німеччини.

Таким чином можна наголосити, що найголовніше завдання усіх освітян не зупиняти освітній процес за будь-яких умов і продовжувати готувати кваліфіковані кадри та забезпечувати якісний навчальний процес у новому навчальному році. Формування якісного фахівця в умовах воєнного стану потребує від кожного з нас максимальної активізації своїх професійних і людських якостей.